

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 30., v Ameriko 80 Din.
Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendár brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvu Novin v Crensovcu, Prekm.

„Vredništvo i opravištvu Novin je v
Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Oglasi, (inzerati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadrantnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstom je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 14, 12 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravištvu „NOVIN“.

Naročnikom!

Najprle Vam želemo blaženo, veselo novo leto i v njem dvojo stanovitnost: 1. dobrih delah Bogi na čast i 2. pri „Novinah“ duši na hasek. Cena „Novin“ v novom leti bo 25 Din, če več falatov vkup hodi na eden naslov. Ki si je pa na lastni naslov da pošiljati, plača 30 Din. za nje. To povišanje pa zato, ar do mele trikrat na mesec štiri strani, kak vnogi želejo. Gđa pride M. List, te do dvestranske. Nego, če se dosta naročnikov prijavi, bodo vsikdar štiristranske. Zdaj pa li na delo širitelje.

Vredništvo i opravištvu „Novin“.

Domačini vkup.

Domači človek je v doro lendavskomi nadučitei v oči, da je „Korupcionist“. Ka se pravi to? Da je ne poštenoga mišljenja, ešče menje poštenoga ravnanja.

Gospod nadučiteo v Dolnoj Lendavi je na pošteno sodbo domačina odgovoro: „Povejte mi to pred svedoki“, Zato njemi je domačin tudi pred svedoki povedao: „Korupcionist!“ I dobo je — plusko.

Ludje, štiri iz same strahopetnosti mir predgajo za vsako ceno, bi pravili, da je to zasebna reč dva gospoda. Mi pa, štiri poznamo vire javnoga nastopa domačina i poznamo gizdavost nadučitea, povemo celomi sveti, da je pluska, od štere gučimo, dana od resan korupcionista tistoj našoj poštenoj javnosti, štira se brani v tabor — korupcionistov.

Domačin v D. Lendavi je pred ništernimi svedoki povedao, da ste gospod nadučiteo korupcionist, jaz pa, Peter Domačin, pravim pred celov javnostjov Novin, da ste korupcionist. Povem tudi zakaj.

Vsi znamo za Spodnji Lakoš. 2 kilometra od D. Lendave leži ta mala, po večini madjarska občina. Po zadnjem ljudskom štetji ma 375 prebivalcov, občinski kataster pa kaže, da ma — 331 oralov zemle. Dobre duše, pomislite samo: na edno dušo ne pride niti oral zemle ne. Pa ne mislite, da oratje zemle! Vsi znamo, da je skoro polovica grunta Lakošancov močvirnata. Veseli so, če njim obrodi trava za konja, ali za kravico.

Lakošanci so meli do najzadnjoga časa z arende vzeto gospodsko zemlo. Zdaj je več nemajo. Lakošanci so komaj živeli tudi v tistih časih, da so meli knezovo zemlo, zdaj pa, po istini — stradajo.

No, tej siromaki Lakošanci so šli k gospodi nadučitei v D. Lendavo i njim — ar slovenski ne vejo — po tolmači povedali svojo pošteno prošnjo.

„Gospod, tak so začnoli, zna Bog i znajo ludje, da smo siromaki.“ Ostali smo brez zemle, to nas ešče bole teži. Jezik večine v državi je nam ne poznani.

Nesrečni smo, ali ešče vekša nesreča čaka na našo deco. Svoje šole nemamo, v Gornji Lakoš hodijo naši mlajši. Tam je dosta dece, učitelja sta samo dva... Mi bi šteli, da se naši mali dosta navčijo, zato bi želeli; da bi je vzeli v vašo šolo, ar v njej 6 učitelov vči.

Istina, siromaki smo, v G. Lakoš dosta plačamo, težko plačamo, zato smo prišli k njim, voditeli državne šole, štiri lahko vzemejo naše v šolo i ar je njuva šola državna, za malo plačilo, ali zobston.

Poštenjak, nadučiteo v našoj lepoj Lendavi, modro pogleda na prišlece i oblastno, kak se že šika tak velkomi gospodi, pove:

„Ka prosite ludje, to je vse mogoče. Tudi po mojem mišljenji ste vredni, da bi vam pomagali. Jaz napravim vse, da bodo vaši mali sprejeti v našo šolo. Ali... to ne ide brez stroškov. Jaz bom mogeo v Ljubljano, to pa znate, da pot dnesden dosta stane...“ I na konci so se „zglihal“ — da ubogi Lakošanci plačajo državnomi uradniki, zavüpniki šolske oblasti za Slovenijo, 2.400 kron za posređivanje — v Ljubljani.

I teh 2.400 kron je gospod nadučiteo tudi „prejeo“. (Sramota! To je delo stranke Koderove i Titanove! Sramota. Vr.)

Gospod nadučiteo, cestni pometaci v Dolnoj Lendavi tudi znajo, kak se rešijo uradne stvari. Znajo, da se napiše prošnja, na prošnjo se dene kolek za 5 i 20, to je za 25 dinarov. V toj prošnji se lepo vpiše, ka želejo siromaki Lakošanci. Vi, kakti zavüpnik šolske oblasti napišete na prošnjo, da je pravična i prosite za ugodno rešitev. Cestni pometaci tudi znajo, da bi se prošnja Lakošancov lejko napravila brez kolkovine, to se pravi: ne bi stala filera, — v istini pa so plačali na njo 2.400 kron.

Te peneze ste vi sprejeli, gospod nadučiteo. Te peneze ste vi vzeli za posređivanje v Ljubljani pri tistoj višjoj oblasti, šteroj ste bili zavüpnik i štero ste postavili v „čüdno lüč“... Kajti, pomisliti je, naše oblasti uradüjejo na podlagi pismenih predlogov i prošenj, ne uradüjejo pa i ne smejo uradüvati — po vüstnih poročilih — posredovalcov.

Mi smo prepričani, da bi Ljubljana rešila prošnjo Lakošancov brez Vašega posređivanja, zato ste Vi — sprejemnik posredovalnine, potnine, ali bodi že kak rečeno, ne več i ne menje: samo korupcionist.

Gospod nadučiteo, što vam to istino pove v oči, ravna ne milo, to znamo, ali Vi ste dali za to povod. Vi ste začnoli z Vašimi sivimi papperi davati „moralna spričevala“ — ludem, štiri so prej za „narodno i državno edinstvo“. Ne čütite, da mi ne smemo vzeti od Vas podpisana uradna spričevala? Ne čütite, da Vaše početje bije v obraz vsakoj poštenosti? Ne čütite, da Vi ne smete ostati v Lendavi, tudi ne do februara (kak sami pripovedavate živim i mrtvim) — ar ste po imeni državni uradnik, ar ste po službenih poslih zavüpnik šolske oblasti, po dejanju pa: Korupcionist.

Dobra duša, ostanite na dale v Lendavi — či je to vrlo od zgoraj, delite Vi vaše pluske, pokeč morete. Dugo ne te mogli, ar či mate dober poslüh, že lejko čütete odgovor na prvo plusko korupcionista: „— Domačini — vküp!“

Peter Domačin.

Politična premišlavanje.

S pomočjov izdajalcov, samostojnih demokratov so radikali päli meli većino. A Korošci se je posrečilo pridobiti poslance HRSS. to je Radičovce, da so se odločili iti v Beograd. Vidili so, da s tem, da doma noro gučijo i nikaj ne delajo, ne opravijo nikaj nego samo škodijo ljudstvi, zato so se odločili i tudi prišli v Beograd. Dnevi radikalne vlade so bili tak šteti, većino je mela opozicija, vsaki den je bilo pričaküvati, da vlada odstopi, a čakali smo dugo. Radikali s svojimi prijatelji z samostojnimi demokrati so se krčevito držali vlade, znali so, če odstopijo, da zgübiju oblast za vsigdar, a mogli so i vlado je sestavila dozdašnija opozicija. V njoj so bili ministri iz SLS., demokrati, muslimani; Radičovci so ne meli ministrov, nego so vlado podpirali.

Vse si je ednok oddehnölo. Vse, ka je poštenoga v državi, se je veselilo nove vlade. Po dugih letih je itak ednok prišla vlada, od štere smo z vüpanjöm pričaküvali, da bo delala po volji većine ljudstva, da bo odpravila krivice včinjene vngomi i vngonini, da bo popravila vse grehe prešnje vlade, da bo postavila našo državo v krog vseh kulturnih evropskih držav i njoj spravila ugled i poštenje pred celim svetom. I delalo se je vsemi močmi za to kak i za autonomijo našo. Delo vlade pa je vznemirjalo radikale i samostalne demokrate. Oni so se bojali, da so zgübili oblast za večno da je njihov centralizem na smrt obsojeni, oni so se bojali za svoje poslance, štiri so meli biti spjeni i obsojeni zavolo oröpanja države, zato so vse probali, da vlado poštenjakov, pravih delavcov, vlado mira i sporazuma vržejo. Da te svoj cio dosegnejo so ne zbirali sredstev, ne so se borili s poštenostjov, nego z lažmi, celo vojsko so potegnoli v politiko.

I čeravno je vlada sporazuma med Hrvati, Slovenci i Srbi mela veliko većino, zmagala je menjšina.

Veserbi so ne mogli gledati, da bi v Beogradu sedeli ministri Slovenci i Horvati! Oni so ne mogli trpeti, da bi ravnali v našoj državi tudi Slovenci i Horvati. Oni so videli, da tak zgübiju svojo veliko moč i ne so se mogli sprijazniti z mislijov, da oni ne bi več sami ravnali s tov državov. Dve reči sta nje najbolje boleli i to kak smo napisali: 1. Z novov vladov bi prišlo do delitve države na samostojne autonomne dele, da bi Slovenci meli svoje, Horvati svoje i Srbi svoje. S tem bi bio centralizem pokopan i moč srbskih radikalov i demokratov tudi Slovenskih streta za vsigdar. Toga oni ne ščejo, oni ne ščejo Slovincov i Horvatov kak ravnopravnih bratov, čeravno so Slovenci i Horvatje med njimi, nego oni ščejo biti naši gospodarje. 2. Nova vlada je bila poštena i je štela na odgovornost pozvati bivše ministre, štiri so na miljöne oškodovali državo i tak vso ljudstvo. To dvoje je peklo radikale i demokrate. Zato so mogli z lažmi novo vlado vrüti. Vrgli so jo pa etak. Najprle se jim je posrečilo, da je vojni minister Hadžič odstopo i tak je vlada prišla v krizo. Posrečilo se jim je tudi, da Radičovi poslanci sledkar ne so mogli več v vlado. I to pa tak. Pri kroni, pri vladari majo oni veliko reč ešče izda, posebno njihovi generali. Ti so gučali, da je država v nevarnosti, da joj proti bolševizem, da se pripravla revolucija, da vlada sama padira protidržavno gibanje itd. Z ednov

RITUPER ALOIZ ključavničar veselo novo leto želem M. Sobota.	FRANC HIRSCH ravnatelj žele novo leto M. Sobota.	Novo leto žele srečno trgovec KARDOŠA v M. Soboti.	Horvat Aleksander trg. z obleki veselo novo leto žele ludem M. Sobota.	Vsem kmečkim Zvezam našim dra- gim voličam lepe Slovenske krajine od Boga blagoslov- leno leto žele naše tajništvo Slovenske Ljudske stranke v M. Soboti.	BALAŽČOVA ošterjaškiinja tuj to pravi svojim ludem v Turnišči.	Pekarna ADANIČ IVAN veselo novo leto žele M. Sobota.
Trgov. z mešanim blagom Debelak Matjaš blaženo novo leto želem M. Sobota.	Gostilna TURK novo leto veselo žele M. Sobota.	Kr. HIRSCHL i sinovi želejo novo mlado leto priznanim v M. Soboti.	Dva dobriva Brata KUPARA i njive gospe od Boga blagosloveno novo leto želejo M. Soboti		Manufakturna trg. BENKO LUDVIKA veselo novo leto žele M. Sobota.	Novo leto naj bo srečno vsem poz- nancom Josip Frideriktrgovec v Beltinci.
KAVARNA pri „Kroni“ v novom letu vse najboljše žele M. Sobota.	Brata BRUMEN trgov. z manufaktur žele srečno novo leto M. Sobota.	Novak Sidonija blagosloveno novo leto žele M. Sobota.	Čeh & Gašpar veselo novo leto želeta odjemalcem svojim M. Sobota.	Vsa kulturna izobraževalna društva „OREL“ „ORLICE“ i Marijine kongrega- cije vsem našim ludem veselo blaženo novo leto želemo.	Veselo novo leto svojim poznanim Ligeti Anjal urar v M. Soboti.	Kovač REŽONJA STEVAN v novom leti vse najboljše želem v Turnišči.
BADEK srečno novo leto Turnišče.	Trgovina CVETIČ veselo novo leto žele M. Sobota.	Urar in mehanik PAVEL ELISAR pove blaženo novo leto M. Sobota.	Anton Klemenčič trgovina vina i ruma blaženo novo leto žele Beltinci.		A. KIRALJ trgovina perila klo- bukov novo leto žele M. Sobota.	Cigutova oštarija v Beltinci pošteno treznost v novom letu svojim gostom žele
JOSIP TIVADAR blaženo novo leto vsem ludem Turnišče.	Srečno i veselo, blaženo milosti polno novo leto želem vsem svojim odjemalcem, prijate- lom i znancom ŠKAFAR JOŽEF Beltinci.	Gostilničar Benkič Janoš žele novo leto z dobrim vinom M. Sobota.	Vsi trgovci z perutni- ninami pa gostilničar TERČAK FRANC iz Renkovec želejo vsem ver- tinjam od Boga blagosloveno novo leto v Slovenskoj Krajini.	Vesele svetke srečno novo leto ludem brata ŠIFTAR i FAHN M. Sobota želejo.	BERGER trg. z ledom vse dobro žele M. Sobota.	FRANJO DEČKO pekarija milosti polno novo leto vsem zalobčkam Beltinci.
KOFJAČ FRANC stavbeni in metni ključavničar želem novo leto M. Sobota.		Anton Fistera trgov manufakture novo leto vsem Beltinci.		Prekmurcom Albin Sažad'n blaženo novo leto želem Beltinci.	Ros Jožef trgov. z mešanim blagom blaženo novo leto žele vsem Turnišče.	Srečno in veselo novo leto želem mojim dragim gostim, prijatelom i poznancom! LUDVIK VUKAN kavarnar, Dolnja Lendava.
Trgovina HEIMER v M. Soboti veselo novo leto žele M. Sobota.	ALOIZ HUBER svojim gostom srečno novo leto žele v Beltinci.	Friške zemle VEKOSLAV KRALJ veselo mlado novo leto žele Beltinci.	Svojim gostom TIVADAR želejo blažene božične svetke i veselo novo leto Turnišče.	Od Boga blagoslov- leno novo leto želem Törnšcarom CIPOT ŠTEVAN trgovec.	Velika Kavarna v M. Soboti žele srečno novo leto svojim gostom.	Tiskarna i trgovina z papirjem ERNEST BALKÁNYI srečno in veselo novo leto želem vsem mojim odjemalcem i prijateljem.
MARTIN BRUMEN veselo novo leto srečnim ludem Beltinci.	Veselo novo leto žele Klepec Pardo i sinovi v Beltinci.	Peter Osterc blaženo novo leto odjemal- com svojim Beltinci želem.	PETERKA WAN trg. železnino veselo novo leto dobrim ludem M. Sobota želem.	Ključavničar Franc Pegai blagosloveno novo leto želem Turnišče.	MAJER ŠTEVAN krojač blaženo novo leto žele M. Sobota.	

MALI OGLASI

Rezane late se dobijo kak i prosnice za čakature pri Bukovec Petri Kobilje št. 41.

Török Jožef Gorica Naznanjam, da me od 25. do 28. III. ne doma. Zato me v tej dnevaj naj nišče doma ne išče.

VESELO IN SREČNO NOVO LETO
ŽELEM SVOJIM POLSKIM DELAVCEM!
Gašpar Josip,
podjetnik polsk. del. v Prosečki vasi.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDOŠY BARNABAŠ, trgovci z papirrom i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kat. cerkvi ino pošte.

Vino priporoča cenjenim vinskim trgovcom in gostilničarom V. BAEBLER in drug Ptui, posestnika vinogradov v lohterskih in haložkih goricaj.

Dve zidani hiši z večjim
posestvom za 36

100 Din.

Dobil bo lastnik naše srečke, katerega bo zadel žreb.

Srečke razpošilja Prostovoljno gasilno društvo v Strnišču pri Ptuju, proti vpošiljatvi zneska za srečko, ter Din. 3.— za priporočeno pošiljatev.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDA
plača najboljše dolarje
in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

KUPITE! PRODATE!
Posestva, gostilne, trgovine itd. želite.
Realitetna pisarnica
„SILVAR“ Ljutomer, Stari trg 47.

OBRTNA BANKA, PODRUŽNICA V LJUTOMERU

KUJUJE dolare in druge valute po najvišjem dnevnem tečaju DAJE obrtne in trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji

Interurban
telefon šte. 2.

OBREŠTUJE vloge na tekoči račun in hranilne knjižice pod najugodnejšimi pogoji.

Račun ček. urad
Ljubljana št. 12726.